

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Освітня програма Соціальна педагогіка
Спеціальність 231 Соціальна робота
Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2021р.

м. Івано-Франківськ – 2021р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи соціально-педагогічних досліджень
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	нормативна
Курс/семестр	2/4
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

В Україні наукова діяльність регламентується Законом України «Про наукову та науково-технічну діяльність», який є основою цілеспрямованої політики в забезпеченні використання досягнень вітчизняної та світової науки і техніки для задоволення соціальних, економічних, культурних та інших потреб. Соціальна трансформація, що відбувається в останні десятиріччя у країні, загострила старі та спричинила нові соціальні проблеми. В умовах сьогодення соціальна робота оновлюється, потребує пошуку, корекції технологій роботи спеціалістів відповідно до типу середовища, особливостей ситуацій, запитів клієнтів відповідних установ. Саме тому зростають вимоги до підготовки кадрів, що вимагають якісно нового теоретичного і методичного забезпечення науково-дослідної діяльності. Формування дослідних навичок є невід'ємною складовою підготовки соціальних працівників у вищій школі. Вирішенню цього завдання сприяє курс «Основи соціально-педагогічних досліджень». Пропоновані рекомендації для студентів другого курсу ставлять за мету окреслити вузлові теоретичні і прикладні питання навчальної дисципліни.

Мета курсу полягає у підготовці студентів до організації та проведення самостійного, наукового соціально –

педагогічного дослідження. Оволодіння методикою і методами дослідження сприяє розвитку раціонального творчого мислення, оптимальної організації наукової діяльності студентської молоді.

Компетентності

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні фахові завдання та практичні проблеми у галузі соціальної роботи та соціальної педагогіки під час професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки щодо проведення досліджень, здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії. базових понять соціально-педагогічної діяльності.

ЗК-7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми у професійній діяльності

ЗК-12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

СК-2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК-13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

Програмні результати навчання

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні

знання та практичний досвід.

РН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

РН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН 9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги дітям та їх сім'ям.

3. Структура курсу (зразок)

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Поняття про науку. Її еволюція та роль у сучасному суспільстві.	Вивчити питання науки, цілі та функції.; охарактеризувати соціально-педагогічне дослідження; розглянути сучасні положення психології, соціології, валеології у комплексному науковому дослідженню.	Опрацювати відповідні наукові джерела.
2-3	Організація науково-дослідної роботи студентів	Розглянути поняття, особливості, цілі і завдання науково-дослідних робіт студентів; обумовити вибір теми дослідження та розробки робочої гіпотези; означити основні форми науково-дослідної роботи студентів (правила написання реферату, курсової роботи, бакалаврської та магістерської роботи).	Опрацювати відповідні наукові джерела, поточний контроль (усне опитування, виконання індивідуальних завдань): періодичний контроль (самостійна робота, тестування, презентації доповідей), самоконтроль.
4	Застосування спеціальних	Розглянути соціально-педагогічні методи дослідження, їх види та	Опрацювати відповідні наукові джерела, розробити програму власного дослідження.

	методів у наукових дослідженнях з проблем соціальної педагогіки.	призначення; охарактеризувати застосування спостереження, усне і письмове опитування, експерименту.	тестування.
5	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	Розглянути поняття, терміни галузі інформації та їх роль у проведенні наукового дослідження; охарактеризувати систему науково-дослідної інформації; опрацювати соціально-педагогічну інформацію в пошукових системах..	Опрацювати відповідні наукові джерела, поточний контроль, самостійна робота, тестування, самоконтроль.
6	Раціональна організація праці в процесі наукового дослідження.	Розглянути техніку роботи зі спеціальною літературою, гігієну розумової праці і ділового спілкування в процесі соціальнопедагогічного дослідження, умови праці та відпочинку; представити презентацію власного дослідження	Опрацювати відповідні наукові джерела, презентації власного дослідження, тестування, самоконтроль.

4. Система оцінювання курсу (зразок)

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарське заняття	45
Самостійна робота	5
Залік/Екзамен	50

Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Вид контролю – іспит. Максимальна оцінка – 100 балів, з них – 50 балів за написання залікової роботи та 50 балів – за практичні заняття (45 балів за поточне оцінювання, 5 балів – самостійну роботу. По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 5-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 9, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 45 балів.
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань і завдань
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів (45+5)
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
1. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі [Текст] : навч. посіб. /за ред. С.У.Гончаренка, П.М.Олійника. – К. : Вища школа, 2003. – 323 с. 2. Основи наукових досліджень [Текст]: навч. підручник / за ред. В.І.Саюк, Є.Р.Чернишової. – К. : Педагогічна думка, 2012. – 144 с 3. Крушельницька, О. В. Методологія та організація наукових досліджень [Текст]: навч. посібник / О. В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2003. – 192 с. 4. Крушельницька, О. В. Методологія і організація наукових досліджень: Навч.посібник / Ольга Володимирівна Крушельницька. – К. : Кондор, 2006. – 206 с. 5. Максимович, О. В. Основи методології та методів соціологічних досліджень [Текст]: навч.-метод. комплекс для студ. напряму 0301 "Філософія" / О. В. Максимович. – Ів.- Франківськ : Симфонія форте, 2011. – 112 с.	

6. Методичні рекомендації щодо організації виконання і захисту курсових робіт для студентів спеціальності 231 «Соціальна робота» [текст] / уклад. *Оксана Ворошук, Ірина Дідух, Ірина Комар, Галина Лемко*. – Івано-Франківськ: Педагогічний факультет Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», 2021. 33 с.
7. Сергієнко, Л. П. Основи наукових досліджень у психології: кваліфікаційні та дипломні роботи [Текст]: навч. посібник / Л. П. Сергієнко. – К. : ВД "Професіонал", 2009. – 240 с.
8. Стеченко, Д. М. Методологія наукових досліджень [Текст] / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – 2-ге вид, перер. і доп. – К. : Знання, 2007. – 317 с.
9. Тягур, Р. С. Основи педагогічних досліджень: Навч.-метод. посібник. / Р. С. Тягур. – Ів.- Франківськ : Плай, 2005. – 95 с.
10. Тягур, Р. С. Основи педагогічних досліджень [Текст]: навч.-метод. посібник. - 2-е вид., доп. / Р. С. Тягур. – Ів.- Франківськ : Плай, 2008. – 95 с.
11. Цехмістрова, Г. С. Методологія та організація наукових досліджень [Текст]: навч. посібник / Галина Степанівна Цехмістрова. – 2-е вид., доп. Рек. МОН. – К. : ВД "Слово", 2012. – 352 с .
12. Шишка, Р. Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт [Текст]: навчальний посібник. / Роман Богданович Шишка. – Харків : Еспада, 2007. – 368 с.
13. Соціально-просвітницькі тренінги з формування мотивації до здорового способу життя та профілактики ВІЛ / СНІДу/ За ред. Страшка С.В.: Навч.- метод. посіб.- 2-е вид., переробл. і доп. – К. : Освіта України, 2006. – 260 с.
14. Гринчук, О. І. Соціально-психологічний тренінг [Текст]: метод. рекомендації щодо проведення занять тренінгової групи / О. І. Гринчук. – Ів.-Франківськ : Плай, 2010. – 76 с.
15. Дмитрук, С. В. Соціально-педагогічні технології в туризмі [Текст]: навч. посіб. / Світлана Вікторівна Дмитрук, О. Ю. Дмитрук. – К. : ЦУЛ, 2012. – 328 с.
16. Бюлетень ВАК України. – 2008. – №3. – С. 9-13.
17. Білим П. А. Основи наукових досліджень : конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 263 – Цивільна безпека / П. А. Білим ; Харків. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 40 с.
18. Костакова, Л.Д. К 68 Практикум з основ наукових досліджень : [Текст] прогр. і метод. рекомендації для студентів ступеня «бакалавр» / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-

Барановського, каф. підпр. і торгівлі ; Л.Д. Костакова. – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2018. - 28 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Дідух Ірина Ярославівна
Контактна інформація викладача	+380673420106 iryna.didukh@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»,➤ Лист МОН України — До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання

	успішності студентів ДВНЗ —Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника II (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) якщо, студент виконав завдання пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час занять	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/. Рекомендовані платформи Coursera, Edera, Prometheus.

Викладач

Дідух І. Я.